

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC LEADERSHIP AND PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE PHICHIT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

พิมลพรรณ ปัญญาปิง¹, นิคม นาค้าย²

Pimonpan Panyaping¹, Nikom Nakai²

Corresponding Author E-mail: pimonpan.p@psru.ac.th

Received: Mar 17, 2025; Revised: Mar 31, 2025; Accepted: Apr 02, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประเมินระดับของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประชากร คือ สถานศึกษาในสังกัด ทั้งหมด 129 แห่ง โดยกลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มเลือกจำนวน จำนวน 97 โรงเรียน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 194 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนลิเคิร์ต 5 ระดับ โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.987 ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Student in Master of Education degree (Educational Administration), Pibulsongkram Rajabhat University

²อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²Advisor, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

This research aimed to 1) study the level of academic leadership of school administrators, 2) assess the level of professional learning community in schools, and 3) study the relationship between the academic leadership and professional learning community of school administrators under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1. The population of this research was 129 schools under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 97 schools under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1 obtained by determining the sample size using Krejcie & Morgan's table. Two respondents per school consisted of a school administrator and a teacher who was responsible for academic work, totaling 194 respondents. The research instrument included a 5 points Likert scale questionnaire. The overall reliability coefficient of the questionnaire was 0.987. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research findings revealed that: 1) The overall, academic leadership of school administrators were at the highest level. 2) The overall state of professional learning community in schools was at the highest level. 3) The relationship between the academic leadership and professional learning community of school administrators under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1 was significantly strong with a very high correlation at the .01 statistical significance level.

Keywords: Academic Leadership, Professional Learning Community, School Administrators

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งการศึกษา เมื่อการศึกษาไทยดำเนินถึงในช่วงศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นแนวทาง Active Learning รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญกับการแนะแนวและเสริมสร้างศักยภาพผ่านระบบพี่เลี้ยง โดยอาศัยกลไกของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา (พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2561: 3 – 5) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในทุกช่วงวัยและส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ การพัฒนาวิชาชีพของครูในสถานศึกษาจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมถึงแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ทั้งภายในและระหว่างสถานศึกษา ตลอดจนเสริมสร้างเครือข่ายครูที่แข็งแกร่ง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 116 – 117)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับองค์กร เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบดังที่ อีรพงศ์ ใจชื่อ (2564: 119) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูในระดับโรงเรียน รองลงมาคือ การกำกับติดตามและการจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน ขณะที่ปัจจัยที่มีระดับความสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและการสร้างความเข้าใจในเป้าหมายนั้น ทั้งนี้ การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา

จากรายงานประจำปีของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการทดสอบคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการอ่านของประเทศไทยมีแนวโน้มของคะแนนลดลง และมีอันดับต่ำมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา โดยมีคะแนนต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2565: 16) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ตรวจพบปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาจากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2564 - 2565 ในระดับประเทศ โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 3.74 โดยผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ที่ร้อยละ -2.45 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ร้อยละ -2.68 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ร้อยละ -4.16 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ร้อยละ -5.22 ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ชี้ให้เห็นว่าสาเหตุส่วนหนึ่งของปัญหาดังกล่าวมาจากการที่โรงเรียนยังไม่ได้นำกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ จึงได้กำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านการจัดตั้งและส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. 2566: 9, 65)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหารจัดการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในกระบวนการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งความสำเร็จของกระบวนการดังกล่าวขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ทั้งนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการอาจมีความเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานด้านวิชาการในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ไชยา ภาวบุตร (2560: 89) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) หมายถึง ความใส่ใจอย่างมากของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียนซึ่ง กล่าวได้เป็นสองนัย นัยที่หนึ่ง คือ ชนิดที่แคบ หมายถึง มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และนัยที่สอง คือ ชนิดที่กว้าง หมายถึงใส่ใจกับสภาพอื่นๆ ขององค์กร เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียนซึ่งผู้นำเชื่อว่ามียุทธศาสตร์ต่อพฤติกรรมของครู

อัจฉรา นิยมภา (2561: 40) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ การจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและ การส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยการโน้มน้าวใจหรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจ ตระหนัก รวมพลัง และสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2564: 129) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน โดยสร้างบรรยากาศของความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายให้สถานศึกษาเป็นผลสำเร็จ

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสนใจต่อพฤติกรรมของครู สนใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยการโน้มน้าว จูงใจ และสร้างแรงบันดาลใจแก่ครู เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ให้เกิดคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

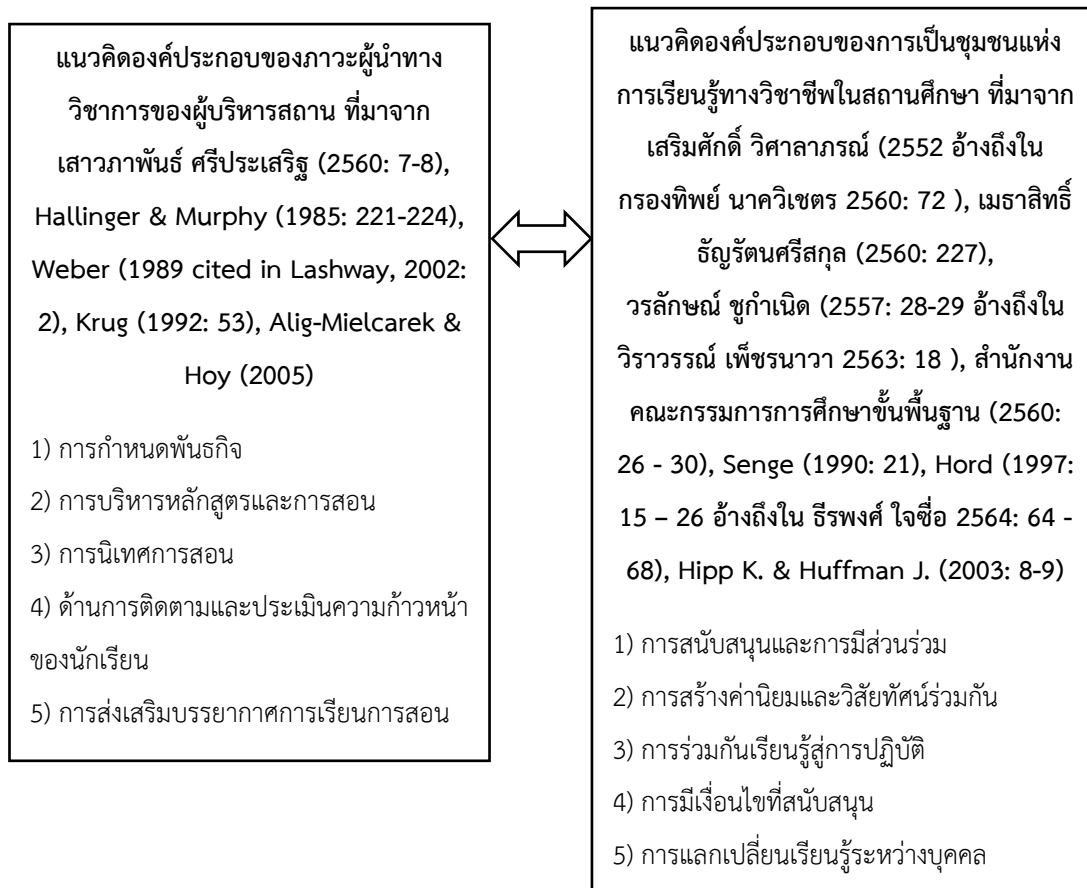
เสถียร อ่วมพรหม (2560: 2) ได้กล่าวถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง ชุมชนที่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชนโดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดในชุมชน กล่าวคือ บุคลากรทุกคนในชุมชนมีอิสระในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีการคิดค้นและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแบ่งปันความรู้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะ และศักยภาพที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

นวรรตน์ ไวมพู และสุจิตรา จรจิตร (2560: 268) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมมือร่วมใจของครูและผู้บริหาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560: 7) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน โดยย้ำว่า PLC เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ไม่ใช่หัวข้อเรื่องในการสอน

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะตนเองในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เน้นประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยการร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ และร่วมแบ่งปันจนเกิดการทำงานเป็นทีมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีรายละเอียดของการวิจัยประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 129 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 97 แห่ง ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 608) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มอย่างง่าย กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ สถานศึกษาละ 1 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น 194 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อให้ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์โดยใช้ Google Forms เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและความสมบูรณ์ ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เสนอข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เสนอข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เสนอข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เสนอข้อมูลโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
		n = 194		ระดับ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.53	0.52	มากที่สุด	2
2	ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.50	0.56	มาก	4
3	ด้านการนิเทศการสอน	4.53	0.58	มากที่สุด	3
4	ด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	4.49	0.57	มาก	5
5	ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน	4.54	0.58	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.52	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดพันธกิจ ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.52) และด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.57)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		n = 194		ระดับ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วม	4.55	0.52	มากที่สุด	1
2	ด้านการพัฒนาค่านิยมและการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.50	0.59	มาก	4
3	ด้านของการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปฏิบัติ	4.50	0.59	มาก	4
4	ด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน	4.52	0.57	มากที่สุด	3
5	ด้านการเรียนรู้และการสื่อสารระหว่างบุคคล	4.55	0.53	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.52	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และการสื่อสารระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53) และด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.57) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาค่านิยมและการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.59) และด้านของการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.59)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา					การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
	ด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วม	ด้านการพัฒนาค่านิยมและการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	ด้านของการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปฏิบัติ	ด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน	ด้านการเรียนรู้และการสื่อสารระหว่างบุคคล	
ด้านการกำหนดพันธกิจ	0.754**	0.758**	0.763**	0.774**	0.774**	
ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	0.773**	0.783**	0.782**	0.800**	0.810**	
ด้านการนิเทศการสอน	0.756**	0.758**	0.766**	0.827**	0.814**	
ด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	0.797**	0.818**	0.802**	0.836**	0.817**	
ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	0.780**	0.805**	0.736**	0.808**	0.809**	
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา						0.900**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r = 0.900^{**}$) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนกับด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน ($r = 0.836^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอนกับด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน ($r = 0.827^{**}$) ด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนกับด้านการพัฒนาค่านิยมและการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($r = 0.818^{**}$) โดยทุกคู่ 3 ลำดับแรก มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้การสอนกับด้านของการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปฏิบัติ ($r = 0.736^{**}$) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับสูงสุด โดยเฉพาะด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการอำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนการอบรมและพัฒนาทักษะของครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูและนักเรียน และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความเป็นมิตรและการช่วยเหลือกันเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับ Vanblaere, B. & Devos, G. (2016) การศึกษาภาวะผู้นำโรงเรียนและการเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การกระทำของผู้นำที่มีการแสดงออกหรือมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิยา เปี่ยมพิชนะ (2566) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง และตัวแปรที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี 5 ตัวแปร ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพในด้านการนิเทศการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการกำหนดวิสัยทัศน์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสูงสุด โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมมือกันสนับสนุนการดำเนินการ โดยใช้หลักการประชาธิปไตย เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งพบว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนทั้งในมุมมองของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต สุขสันติกุล (2566) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งพบว่า การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนดังกล่าวอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ยังมิงานวิจัยของ Bitty Ansawia และ Vincent Pangb (2017) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับผลลัพธ์ทางการศึกษาที่พบว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำในรัฐซารห์ ประเทศมาเลเซียอยู่ในระดับมากเช่นกันจากมุมมองของครูในโรงเรียนที่ศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยความสัมพันธ์นี้มีระดับความแข็งแกร่งสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดพบในด้านการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนกับด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างมีระบบช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินพัฒนาการของนักเรียนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้จากความร่วมมือของคณะครูในการ

จัดการเรียนการสอนและวิเคราะห์ผลการเรียน ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างข้อตกลงร่วมกับคณะครูอย่างชัดเจนและส่งเสริมการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาจะช่วยให้ครูมีแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้และปรับปรุงการสอนให้ตรงกับหลักสูตรและความต้องการของนักเรียน รวมถึงส่งเสริมความรู้สึกได้รับการสนับสนุนและเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Joan L. Buttram & Elizabeth N. Farley-Ripple (2016) ได้สำรวจครูในโรงเรียนประถม 4 แห่งเกี่ยวกับการสนับสนุนที่ได้รับในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างและสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ผลการศึกษาเช่นนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของธีรพงศ์ ใจชื่อ (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีระดับความสัมพันธ์สูงและเป็นความสัมพันธ์ทางบวกเช่นเดียวกับการวิจัยของสุพรรณิ บุญหนัก (2565) ที่ศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และยังตรงกับงานวิจัยของนิดา เปี่ยมพิชนะ (2566) ที่ศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมการออกแบบและพัฒนาการเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยคำนึงถึงบริบทของผู้เรียนและครู พร้อมทั้งนำเครื่องมือและกระบวนการที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อีกทั้งจัดให้มีการพูดคุยและทำความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยใช้กลไกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นช่องทางในการปรึกษาหารือร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมหรือประชุมที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องให้โอกาสแก่ครูและผู้บริหารในการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแผนงาน และแนวทางปฏิบัติร่วมกัน โดยการแบ่งความรับผิดชอบในแต่ละด้านอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูและผู้บริหาร พร้อมทั้งให้คำแนะนำและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านแนวคิด ประสบการณ์ และวิธีการสอนร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน

2.2 ควรดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสร้างค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปฏิบัติ

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การประกันคุณภาพภายใน ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ และการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ในด้านการบริหารการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา. เชียงใหม่: หจก. วนิดาการพิมพ์.
- ธีรพงษ์ ใจชื่อ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นวรรตน์ ไชยมพู่ และสุจิตรา จรจิตร. (2560). การเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของอาจารย์พยาบาล. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 4(1), 265-279.
- นิตดา เปี่ยมพิชนะ. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi, 8(1), 259 – 269.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(37), 73 – 82.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2561). ทักษะ 7 C ของครู 4.0 PLC & Look book. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต สุขสันติกุล. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. วารสารบริหารศึกษามศว, 20(38), 51 – 61.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2566). แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับบทวนประจำปีงบประมาณ 2567. พิจิตร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC Professional learning Community "ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ" สู่สถานศึกษา. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). รายงานประจำปี 2565. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2568, จาก <https://www.onesqa.or.th/upload/download/202304110957536.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

- สุพรรณิ บุญหนัก. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 2(4), 57 – 68.
- เสถียร อ่วมพรหม. (2560). แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional learning Community PLC. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- อัจฉรา นิยมภา. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการ ศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ: วิสตาอินเตอร์พรีน.
- Ansawia, B. & Pang, V. (2017). The Relationship between Professional Learning Community and Lesson Study: A Case Study in Low Performing Schools in Sabah, Malaysia, Sains Humanika, 9(1 - 3). 63 - 70.
- Joan L. Buttram & Elizabeth N. Farley-Ripple. (2016). The Role of Principals in Professional Learning Communities. University of Delaware, Newark, USA.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Vanblaere, B. & Devos, G. (2016). Relating school leadership to perceived professional learning community characteristics: A multilevel analysis. Ghent University, Belgium.